Ao. 1824.

No. 100.

GRONINGER COURANT.

DINGSDAG *den 14 December.*

De GEDEPUTEERDE STATEN van de Provincie *Groningen* brengen ter kennisse van alle belanghebbenden, dat van den 15 December 1824 tot en met den laatsten Januarij 1825, of zoo veel vroeger, als ten gevolge der deelnemingen zal worden bevonden noodig te zijn, ten kantore van den heer Administrateur van 's Rijks Schatkist in deze Provincie, te Groningen, zal zijn opengesteld de inschrijving op eene, bij Koninklijk besluit van den 11 November dezes jaars, no. 135, goedgekeurde Negotiatie van *f* 80,000—00, rentende $4\frac{1}{2}$ ten honderd in het jaar, waar van de eerste helft moet worden opgebragt in de maand Mei 1825, en de tweede in de maand November 1825; te bezigen tot den aanleg van eenen bepuinden weg langs het Aduarder-diep, van het Kinderyerlaat af tot aan de Aduarder-zijl; voorts tot het aanleggen van eenen bepuinden weg langs de Lent naar het dorp Aduard; en eindelijk tot het maken van een bevaarbaar kanaal van het Aduarder-diep af langs de dorpen Feerwerd, Ezinge en Saaxum naar Oldehove, met eenen bepuinden weg langs hetzelve. Zullende het plan dier Negotiatie, van den 15 December 1824 af aan, voor de belanghebbenden ter lezing liggen ter griffie dezer Provincie en ten kantore van den heer Administrateur van 's Rijks Schatkist voornoemd. —— Aldus gedaan in het Provinciehuis te *Groningen*, op Maandag den 29 November 1824. *De Gedeputeerde Staten voornoemd:*

G. W. VAN IMHOFF.

Ter ordonnantie van Dezelve: M. SALVERDA, *Griffier.*

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad *Groningen*, als daartoe geautoriseerd, zijn voornemens, op Vrijdag den 24 December 1824, des morgens om tien uren, in een der Vertrekken op het Raadhuis, in *Groningen*, Uit te besteden, de navolgende Bestekken, als:

1°. Het Huis, *de Punt* genaamd, met derzelver Landerijen, voor den tijd van zes achtereenvolgende jaren.
2°. Het Contingent, of een-vierde der Vrachtloonen.
3°. Het Verlaat te Zuidbroek.
4°. Het Gras, groeijende in het Foxholster Bosch.
5°. Het Stads Kraangeld.
6°. Het Stads Moddergeld.
7°. De Visscherijen; en,
8°. Het Drukken en Leveren van Papier, &c., voor de Stads Secretarie, voor den tijd van drie achtereenvolgende jaren.

Waar van de Condition, van heden af aan, ter Stads Secretarie ter lezing zullen liggen.

Groningen den 13 December 1824.

Burgemeester en Wethouderen: J. F. VAN IDDEKINGE.
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: R. LOHMAN.

Wordt geadverteerd, dat op Maandag den 20 December 1824, des voordemiddags te tien uren, begonnen zal worden met de publieke Veiling van eenige honderden IJperen Boomen, staande bijlangs het Trekdiep van *Groningen* naar *Martenshoek*, als mede, van eenigen, staande buiten de Ooster-poort, waar mede men zal beginnen; waar van de Condition, van heden af, ter lezing liggen, ten Kantore van den Heer Mr. Notaris OFFERHAUS, bij de Sluizen, te *Groningen*.

De STEDELIJKE SCHOOLCOMMISSIE, in de Stad *Groningen*, adverteerd bij dezen:

1. Dat de jaarlijksche opschrijving der schoolpligtige Kinderen, bij art. 11 van het Stedelijk Schoolreglement, van den 29 September 1817, vastgesteld, in dit jaar eerstdaags zal geschieden.

2. Dat de aangave der Kinderen, voor welken de toegang tot eene der Stads Scholen verlangd wordt, in Januarij 1825 zal moeten gedaan worden.

3. Dat de lijsten der schoolpligtige Kinderen in de maand Februarij, van dat jaar, ten dienste der Schoolonderwijzers dezer Stad, ter Stads Secretarij ter visie zullen worden gelegd.

4. Dat de Kinderen, aan welken de toegang tot eene der Stads Scholen verleend wordt, in het begin van de maand Mei 1825 ter School zullen moeten gezonden worden.

En zal deze, tot ieders narigt, in de Groninger Courant worden geplaatst.

Gedaan, in *Groningen*, den 20 November 1824.

Namens de Stedelijke Schoolcommissie:
R. LOHMAN, *Secret.*

OOSTINDIEN.

BATAVIA *den 14 Julij.*

Volgens de laatste berigten van den gouverneur-generaal, die thans eene rondreize door de Molukko's of Specerij-eilanden doet, was Z. Exc., den 4 dezer, met het fregat *de Eurydice*, verzeld van nog eene oorlogsbrik, op ongeveer 3 mijlen afstands van Makasser zeilende en derwaarts met eene goede gelegenheid stevenende.

— Den 26 Julij is het te Bantjar (residentie Rembang), gebouwde fregat *de Javaan*, ter rede van Rembang gebragt. Den 11den te voren was men begonnen hetzelve af te zetten, en, na eenen onafgebroken arbeid van ruim tien dagen, was hetzelve in vlot water gebragt, en vervolgens van daar naar Rembang geboegseerd, om aldaar verder te worden afgetimmerd en opgetuigd.

Dit fregat is in het begin van het verleden jaar op stapel gezet, en men hoopt dat hetzelve, tegen het laatst der maand November of het begin van December, geheel gereed zal zijn.

De Javaan zal met 36 stukken worden gewapend; bevoegde beoordeelaars zeggen, dat, hoewel niet van de grootste charter, dit fregat bijzonder goed en fraai is gebouwd en te zamengesteld is van de beste jattie houtwerken, welke Java's schoone bosschen opleveren.

Daar het fregat *de Javaan* bestemd schijnt, om Z. Exc. den gouverneur-generaal *van der Capellen* naar Nederland terug te brengen, beijvert zich ieder ambtenaar, daarbij betrokken, om gemeld schip de meest mogelijke volmaaktheid te bezorgen, en om het waardig te doen zijn aan de belangrijke bestemming, waartoe hetzelve, vooreerst, zal moeten dienen.

SPANJE.

MADRID *den 30 November.*

Morgen wordt prins *Maximiliaan* van Saxe, de vader van Hare Majesteit de Koningin, met de prinses *Amelia*, zijne dochter, op het Escuriaal verwacht.

— De minister van oorlog heeft eene Koninklijke ordonnantie publiek doen maken, waarbij aan alle generaals en officieren, die, ten gevolge der nieuwe organisatie van het leger, buiten activiteit zijn, bevolen wordt, om zich naar hunne woonplaatsen te begeven en toch vooral Madrid te verlaten; zullende de halve soldij aan hen alleen in hunne woonplaatsen betaald worden. Wegens de schaarschheid van geld is aan de betaalmeesters in de provincien bevolen, om aan deze officieren niet meer dan één-derde in plaats van de helft der soldij uit te reiken.

— Sedert eenige dagen doen zich in verscheiden provincien constitutionele guerillas zien. In Murcia, op de grenzen van la Manca, moet zich eene zeer groote bende ophouden, welke hare schuilplaats in de gebergten van Alcaraz heeft. De provinciale militie van Ciudad-Real is tegen haar uitgetrokken.

DUITSCHLAND EN AANGRENZENDE RIJKEN.

HAMBURG *den 7 December.*

Het blijkt meer en meer, dat de schade, welke de overstrooming der Newa te Petersburg heeft aangerigt, zeer aanmerkelijk is geweest en bijzonder op de mindere klasse heeft gedrukt; getuige de som van een millioen roebels, welke de Keizer heeft aangewezen, om in de eerste behoeften derzelve te voorzien. De schade, welke de handel heeft geleden, door het overstroomen van de kelders en pakhuizen, wordt nog niet opgegeven, doch men verzekert, dat onder anderen 300,000 pud suiker zijn bedorven, alsmede eene groote hoeveelheid gesponnen katoen, hennip, potasch, hennip-olie, enz. — Het Keizerlijk lusthof Catharinahof en alle de lusthuizen op den weg naar Riga zijn jammerlijk verwoest.

Het treurigst gedeelte van deze berigten betreft het aantal menschen, hetwelk bij deze gelegenheid gestorven en hetwelk op verscheidene duizenden wordt begroot. Eene ontzaggelijke menigte vee is bij die gelegenheid omgekomen. Het water heeft drie voeten en een duim hooger gestaan, dan in den bekenden vloed van September 1777.

Gothenburg en Udewalla, in Zweden, zijn almede in dien storm overstroomd. De schade aan schepen, huizen, bedorven goed en verdronken vee is ook aldaar zeer aanmerkelijk, doch er zijn geen menschen bij omgekomen.

GROOT-BRITTANNIEN.

LONDON *den 7 December.*

De heer *Stratford Canning* is gisteren naar Petersburg vertrokken, om er zijne zending als ambassadeur te aanvaarden.

— De post-koetsen, die gisteren uit het Noorden van Engeland aangekomen zijn, hebben het berigt medegebragt, dat bijna alle de wegen in die strekken zeer hoog met sneeuw bedekt liggen. In het Noord-Westelijke is eene voorbeeldelooze menigte van sneeuw gevallen.

FRANKRIJK.

PARIJS *den 7 December.*

Naar het schijnt, zal de ontruiming van Spanje niet zoo volkomen zijn als men gezegd had. De ministeriëlen, welke dit steeds ontkend hebben, moeten echter thans toegeven, dat, behalve de vier groote plaatsen, welke de Fransche troepen moesten bezetten, ook Sarragossa, Santona en de Corunha, Fransch garnizoen zullen krijgen en dat er een klein legerkorps te Vittoria blijven zal. Nog zegt men, dat er een cordon achter de Ebro moet opgerigt worden, in het begin van Januarij, hetgeen er tot de maand April moet blijven, zoo er geene nadere orders komen. De troepen hebben Madrid den 1 dezer maand verlaten, zijnde er slechts eene brigade, een regiment Zwitzers en een Fransch regiment gebleven, dat de aankomst afwacht van het Zwitzersch regiment, hetwelk van Baijonne derwaarts op marsch gegaan is. Den 20 en 21 dezer zal het groot hoofdkwartier waarschijnlijk te Vittoria aankomen. Te Tolosa zijn reeds verscheiden transporten doorgetrokken, die naar Frankrijk op weg zijn. Den 24 November zijn de wagens van den generaal *Digeon*, den opperbevelhebber van het bezettings-leger, van Madrid vertrokken en den 15 dezer wordt de generaal zelve te Baijonne verwacht.

— Z. M. de Koning heeft drie nieuwe geestelijke pairs benoemd, en onder dezelve den heer *de Villèle*, aartsbisschop van Bourges.

— Men verneemt, dat, ten gevolge van het laatste decreet op de organisatie van den staf der Fransche armee, het meerendeel der generaals, welke in de laatste veldtogten van de Fransch-Keizerlijke legers van zich hebben doen spreken, en welke nog in werkelijken dienst of ter beschikking van den minister waren, nu bepaaldelijk op pensioen zal worden gesteld. Men noemt onder dezelve *Grouchij*, *Vandamme*, *Vedel*, *Gazan*, *Ornano*, *Subervic*, *Bigarré*, *Drouot*, *Taviel*, *Pernetty*, *Thiebaut*, *Gilly*, *Rey*, *Excelmans*, *d'Anthouard*, *Harispe*, *Cassagne*, *Semèlé*, *Bachelu*, *Marchand*, *Charpentier*, *Maransin*, *Doumerc*, *l'Heritier*, *Jeannin*, *Grandeau* en anderen. — Men heeft te gelijker tijd een besluit genomen, omtrent het costuum, hetwelk deze generaals zullen mogen dragen; hetzelve is veel eenvoudiger, dan van de generaals in werkelijken dienst, als welke voortaan alleen geregtigd zullen zijn zich in groot generaals-uniform te mogen vertoonen.

— Het hof van cassatie heeft beslist, dat het tweegevecht, hoewel godsdienst en zedekunde kwetsende en de openbare orde ernstig aanrandende, door geene bepaling der thans bestaande lijfstraffelijke wetten onder de misdaden wordt gerekend, en heeft dienvolgens twee vonnissen, waarbij personen, om reden van tweegevecht, in staat van beschuldiging gesteld waren, gecasseerd.

— Te Corunha, in Spanje, heeft een droevig ongeluk plaats gehad. Den 15 November zou een detachement van 22 man, van het 37ste Fransche regiment van linie, den post van het fort van St. *Antony* gaan bezetten, en scheepte zich daartoe in met één luitenant, terwijl nog vier manschappen van een ander regiment tevens in het vaartuig waren. Hetzelve was klein en zwak, en de soldaten waren genoodzaakt te staan met den ransel op de rug en het geweer in den arm; de matrozen wilden, om de vaart korter te maken, tusschen twee rotsen heen zeilen; door een golfslag raakte het vaartuig op zijde, de manschappen wendden zich onwillekeurig naar de overzijde, en eensklaps sloeg het vaartuig om.

Allen storten in de zee, zonder dat zij, wegens het gewigt hunner wapenen en ransels, in staat zijn om zwemmende de rotsen te bereiken, van waar zij slechts eenige voeten verwijderd waren. De luitenant van het detachement, die dezelve het eerst kon bereiken, tracht zijne soldaten uit de golven te redden, reeds was hem zulks met twee gelukt, toen eene baar hem overstelpt, en hij, door de ongelukkigen, die hij wilde redden, medegesleept, met hen wegzinkt.

Op de kreten der aanschouwers van dit schriktooneel, liep het geheele regiment op de wallen, de soldaten, die zwemmen konden, sprongen in zee, om er hunne makkers uit te halen, en de serjant *Plu* alleen slaagde in het redden van drie man van zijn regiment.

Op het eerste noodteeken snelden 's Konings vaartuigen naar de plaats des gevaars, en het gelukte onzen zeelieden alle drenkelingen op te halen, van welke echter slechts vier tot het leven hebben kunnen teruggebragt worden.

NEDERLANDEN.

BRUSSEL *den 8 December.*

In de bijeenkomst van de Tweede Kamer, van heden, is gewag gemaakt van het rapport van de centrale sectie, betrekkelijk de wetten op de geldmiddelen over het jaar 1825, daaronder begrepen de wet op de 25jarige uitloting der kansbiljetten. Op de aanmerking van een der leden, dat dit rapport zoude worden gedrukt en rondgedeeld, is hetzelve niet gelezen. De Kamer heeft besloten, om op aanstaande Maandag, den 13 dezer, over de bedoelde ontwerpente beraadslagen.

Daarna zijn de beraadslagingen geopend over het ontwerp, strekkende ter opening van eene geldleening van 2 millioenen, à 4 pct., voor het droogmaken van de zuidplas van Schieland, of de Zevenhuizensche-plas, gehijpothekeerd op de waarde der drooggemaakte landerijen, alsmede op de sommen, welke de provincie Holland tot deze onderneming zal bijdragen; in allen geval, onder waarborg van den Staat.

De heer *Collot d'Escurij* heeft het nut aangetoond der droogmaking, en het belang, hetwelk de Staat zoowel als de provincie, hebben bij het tot stand brengen van deze onderneming. — De heer *van Suchtelen* heeft echter gemeend, dat men eerder penningen mogt afzonderen, ten behoeve van de provincien van Gelderland, Noord-Braband en Overijssel, ten einde dezelve voor watersnood te behoeden, en dat eene dergelijke onderneming in deze oogenblikken voor het algemeen belang nuttiger zoude zijn, dan de bedoelde droogmaking. — De heeren *van Toulon*, *Belaerts*, *van de Kasteele* en *van Asch van Wijck* hebben het ontwerp verdedigd, en het nut, ja de noodzakelijkheid der droogmaking aangetoond. De heer *Sandberg* heeft in denzelfden zin gesproken. De heer *Reijphins* heeft wel eenige zwarigheden geopperd, doch almede voor de wet gestemd. — Het ontwerp is voorts bestreden door de heeren *de Stassart*, *Tinant*, *de Celles*, *van der Goes* en *Dotrenge*. De voornaamste redenen, welke door deze heeren werden in het midden gebragt, kwamen daar op neder, dat men de Kamer niet had in staat gesteld, om te kunnen beoordeelen, of de som van twee millioenen wel genoegzaam was om de onderneming te doen gelukken. De heer *Tinant* alleen verwonderde zich, dat de provincie Holland tot heden toe had gewacht met deze droogmaking te ondernemen. De heeren *Fallon* en *Crombrugghe* hebben mede het woord over de wet gevoerd en vóór dezelve gestemd.

Na dat de minisser van binnenlandsche zaken de wet had verdedigd, is dezelve, bij hoofdelijke stemming, met 69 tegen 26 stemmen aangenomen.

De leden, die tegen de wet gestemd hebben, waren de heeren *van Heemstra*, *de Visscher de Celles*, *de Langhe*, *van Randwijck van Rossem*, *Leonardts d'Achel*, *van Nagell*, *Lijcklama à Nijeholt*, *van der Goes*, *de Serret*, *de Stassart*, *van Such-*

telen tot de Harre, *Hora Siccama*, *de Borchgrave*, *Warin*, *van den Hove*, *Dotrenge*, *de Secus*, *Coppieters Stochove*, *van Sasse van IJsselt*, *van Aefferden*, *Trenteseaux*, *Fockema*, *Cogels*, *Dumont*, *Maréchal* en *de Moor*.

LEIJDEN *den 6 December.*

In het dagblad van Bonn, van den 15 November ll., wordt gemeld, dat het committé van het groote Britsche buitenlandsche bijbelgenootschap te London, welks voorzitter lord *Trigomouth*, en welks secretaris voor de buitenlandsche zaken Dr. *Steenkopf* is, een nieuw bewijs heeft gegeven, hoe liberaal hetzelve bereid is, om het oogmerk der bijbel-verspreiding en bijbelkennis, in al hetgeen met dezelve in verband staat, te bevorderen. Twee hoogleeraren der universiteit te Bonn, Dr. *Scholz* van de Katholische Godgeleerde, en Dr. *Sack* van de Evangelische Godgeleerde faculteit hebben, op hunne gemeenschappelijke betuiging, dat behoeftige studenten van hunne faculteiten dikwijls buiten staat zijn, zich bruikbare Hebreeuwsche bijbels aan te schaffen, van het committé van het bovengenoemde bijbelgenootschap, bij eenen brief van den 21 Augustus ll., het antwoord ontvangen, dat hun honderd gebondene Hebreeuwsche bijbels, uit Halle, als een geschenk van het committé, zullen toegezonden worden. De bijbels, (volgens de zeer bruikbare, door *Rosenmuller* bezorgde, uitgave van *Simonis* te Halle, 1822) zijn ontvangen, en de genoemde hoogleeraren zijn nu in staat, den behoeftigen, ten deele voor eenen matigen prijs, welks bedrag door het bijbelgenootschap zal bepaald worden, ten deele, in zeldzame gevallen, *geheel om niet*, het bezit eener voortreffelijke uitgave van het Oude Testament te bezorgen; en alzoo op deze wijze, door middel van de Britsche-Christelijke liberaliteit, deze niet genoeg te waarderen studien te bevorderen.

MIDDELBURG *den 6 December.*

Wij zijn thans in staat gesteld eenige bijzonderheden mede te deelen, omtrent het treurig verlies van het brikschip *Harmonie*, kapitein *E. Petersen*, hetwelk, met eene lading suiker en koffij, uit Suriname naar deze stad, op den 30 September ll. was afgekomen, doch op de rotsen van Whitland-Baai, aan de Westzijde van de Ramhead, nabij Plijmouth, in den nacht van den 23 November ll., is vergaan.

Dit schip passeerde Lezard in den besten staat, des namiddags van den 22sten, toen zich de wind allengskens tot een hevigen storm begon te verheffen, die hetzelve naar den wal voerde, zoo dat men te middernacht Meeuwe Steen, ruim twee mijlen ten Noorden, van zich hield. Alles aanwendende om het uit den wal te houden, brak, in dien nacht, door eene hevige windvlaag, de groote ra, de brikboom en fokkehals, en daar het schip nu reddeloos van zeilen was, trachtte men, den geheelen nacht door, om al drijvende Plijmouthzand te bereiken en den dag af te wachten, waartoe men, zoo veel mogelijk, het brikzeil en groot marszeil had geklaard; doch daar nu, de fokkebrassen door de stompen van de groote ra onklaar geraakt waren, en men dus geen bestuur over het schip had om het van lager wal te houden, kon men niets anders verwachten, dan tegen de steile klippen te worden gedreven, zoo als dan ook, in eenen der bij menschen geheugen woedendste stormen, in den vroegen morgenstond van den 23sten, tusschen 5 en 6 uren, ongelukkiglijk plaats had; terwijl bij de eerste breekzee, die men overkreeg, dadelijk drie man verloren gingen. Ieder schepeling nu niets dan een onvermijdelijken dood voor oogen ziende, daar hun de steile klippen boven het hoofd hingen, sprong de stuurman, die men op zijne begeerte in de loodlijn vast maakte, tegen dezelve op, doch verdween oogenblikkelijk; op deze wijze zijn ook de bootsman, alsmede de matroos *A. le Jonge*, verloren geraakt, die zulks insgelijks eenige oogenblikken na hem wilden beproeven. Het schip geraakte vast in eene scheur of spleet, tusschen de hooge rotsen, van waar het noodgeschreeuw der equipagie, door toevallig in de hoogte voorbijgaande kustbewaarders gehoord werd; deze lieden, spoedig licht gehaald, en een lang touw over het dek geworpen hebbende, werden de kapitein, timmerman, kok en de drie overgeblevene schepelingen, een voor een, langs de klippen en doornbossen, tot boven op dezelve, en dus op den wal gesleept: echter niet zonder zich, vooral de kapitein, merkelijk te bezeren, daar hij zijn trommel met scheepspapieren aan zijn ligchaam gebonden had, terwijl hij werd opgehaald.

Overigens vernemen wij, dat schip en lading geheel weg zijn, en het niet noemenswaardige, dat daarvan geborgen is kunnen werden, naauwelijks de kosten van vervoer zal kunnen opleveren; zoo dat men nu slechts een ongelukkigen kapitein met zijne overgeblevene manschappen te huis verwacht, daar men de billijkste hoop voedde van eene beladene kiel, met deszelfs volle equipagie, in ons midden terug te zien; terwijl ongelukkige weduwen en bloedverwanten teregt het verlies hunner echtgenooten en vrienden betreuren.

De berigten, die onze scheepsreeders alhier van hunne correspondenten, te Plijmouth, betrekkelijk dit ongeval, ontvangen hebben, van dien storm gewag makende, melden daarvan, als eene voorbeeldelooze omstandigheid, dat vijf-en-twintig schepen, binnen hunne haven, of verloren of masteloos zijn geraakt! Geen wonder dus, dat een reddeloos schip, door zulk eenen storm, die hetzelve regtstreeks naar den wal voerde, tusschen de klippen werd gesmeten en in zoo vreesselijke branding totaal verbrijzelde.

DORDRECHT *den 10 December.*

Als eene zonderlinge en opmerking barende bijzonderheid, meldt men ons van het naburig Strijen, dat aldaar verleden Woensdag, den 1 dezer, op het huis van *Leendert Kluijfhout*, zijn komen aanvliegen drie ooijevaars, welke den volgenden dag in de Koewei liepen grazen en zich daar nog bevinden.

— De *Neurenburger Correspondent*, die onlangs van eene proeve gesproken had, te Napels door twee Amerikanen genomen, om eenen luchtbol, door middel van groote voorgespannen vogels te besturen, deelt, in deszelfs nommer van den 4 dezer, daaromtrent eenige nadere bijzonderheden mede. Het zijn nogtans geene eigenlijke arenden, maar de Peruaansche groote roofvogels Kudors, bevorens meer bekend onder den naam van Condors, die tot deze proeve gebezigd zijn. Het nader verhaal derzelve, luidt aldus:

„Twee Amerikanen, uit de stad Quito, in de republiek Columbia, hebben met onbeschrijfelijke moeite, volharding en behendigheid, twee Kudors tam gemaakt, welke zij zeer jong en nog zonder eenige vederen, op den Chimborasso gevonden hadden, en het gelukte hun deze groote, sterke en geduchtste van alle roofvogels volkomen te temmen. De Kudor bezit al de geaardheid, sterkte en kracht des arends. Met zijne breede vleugels heeft hij achtien voeten vlugt. De beide Amerikanen hebben deze Kudors zoodanig geleerd, dat zij met dezelve in de grootste veiligheid meer of min verre luchtreizen kunnen ondernemen. Te dien einde hebben zij een luchtbol uitgevonden, waar onder zich een schuitje bevindt, dat zeer veel naar eenen schelpvisch gelijkt. De Kudors worden aan de beide buitenzijden van het schuitje aangespannen, men doet hun toom en gebit aan, om ze gemakkelijk te kunnen besturen; de beide luchtreizigers plaatsen zich op twee naast elkander liggende rustbedjes, het teeken wordt gegeven, de luchtbol stijgt zachtkens op, en zoodra dezelve eene hoogte van omtrent honderd vademen bereikt heeft, worden de vogels, die tot nog toe in het schuitje gehouden waren, losgelaten, en nu gaat het pijlsnel door de onmetelijke ruimte. De reizigers zijn onlangs te Napels het eerst opgevlogen. Zij hebben het Marsveld bij die stad te vier uren verlaten, zijn tien minuten daarna op den top van den Vesuvius gekomen, van waar zij zich, over de zoo levendige golf, naar het voorgebergte Misenum gewend hebben. Deze vier uren in eene regte linie zijn in negentien minuten door hen afgelegd geworden."

MENGELINGEN.

IETS OVER HET EILAND SUMATRA.

Het onlangs met Engeland gesloten e en door onze Staten-Generaal bekrachtigde traktaat, laat, tegen den afstand van de reeds lang tot niet gegane kantoren, op de kust van het Westelijk Schier-eiland en van Malacca, aan ons rijk al de Europesche bezittingen op het eiland Sumatra over. Het zal dus niet noodeloos zijn, hier met een enkel woord onzen lezeren te doen kennen, welke eene belangrijke aanwinst de onbelemmerde bezitting van dit eiland ons biedt.

Sumatra was waarschijnlijk reeds aan den ouden aardrijkskundigen, (*) *Ptolemeus*, bekend. Hij noemt een eiland Jaba, het is onzeker, of daarmede Java of Sumatra bedoeld wordt, doch men kan, uit het Westen komende, het eerstgenoemde niet wel aandoen, zonder het laatstgemelde althans te zien. Indien, gelijk sommigen meenen, de Aurea Chersonnosen der ouden, het Schier-eiland Malacca was, zoo moesten zij noodzakelijk ook Sumatra kennen, hetwelk als het ware het voorland van Malacca is. Hoe het zij: de Arabieren kenden en bereisden haar reeds in de twaalfde, de Venetiaansche reiziger *Meneo Polo* in de dertiende eeuw, en zij werd ook door de Portugeezen, bij hunne ontdekkingen in de Indien, niet onbezocht gelaten. Zij maakten reeds in 1509 een handels-verbond met de Inlanders, doch de Nederlanders kwamen op hunne beurt, en vereenigd met den Koning van Atsjin, op de Noordspits des eilands, knotteden zij de magt der Portugeezen. Reeds in 1599 werd hier *Houtman* verraderlijk vermoord. In 1601 gingen twee afgevaardigden van Atsjin naar de Nederlanden, de een overleed in Zeeland, de ander kwam bij prins *Maurits* in het leger bij Grave, bezogt de voornaamste Hollandsche steden, sloot een verdrag van koophandel met den Staat, en verbreidde overal in Indie Neêrlands roem. De Koningen van Atsjin (Achem) voerden daarop gedurig oorlogen met de Portugeezen, te Malacca, doch dit scheen hunne krachten te scherpen en bezig te houden, en dus zeer nuttig te zijn; want na de verovering van Malacca door de Nederlanden in 1640, verdween allengs de waarlijk niet geringe magt van het Koningrijk Atsjin. Het had in 1615 [volgens *Marsden*] Malacca met eene vloot van 500 zeilen belegerd, waaronder verscheiden waren, die 6 of 800 man bevatteden. — 's Konings krijgsmagt, bij dat beleg, bedroeg 60,000 man. Hij had 2000 metalen stukken geschut; en zou 300 goudsmeden aan het werk gesteld hebben. Naderhand kromp de magt van Atsjin zeer in voor die van Nederland, en men beklaagde zich te laat, over de begunstigingen aan vreemden verleend. Toen dus in 1684 een Engelsch gezant vrijheid verzocht, om eene steenen faktorij te bouwen, sloeg de toen regerende Koningin dit bits af, zeggende, dat „al wilde de gouverneur van Madras haar paleis opvullen met goud, zij hem niet meer dan het aanleggen van eene houten loods zou vergunnen." In deze hoop dus te leur gesteld, kuipten de Engelschen bij andere kleine Rajas of vorsten der Westkust, om deel in den peperhandel te bekomen. Eerst wilde men dus een handelspost te Priaman, omtrent in het midden der Westkust, aanleggen, doch hier werd men door de Hollanders voorgekomen, en dit veroorzaakte, van 1685 aan, gedurig bloedige geschillen tusschen onze landgenooten en de Engelschen, die in 1686, in plaats van Priaman, het meer Zuidelijk gelegen Benkoelen of Bencoolen in bezit namen, hetwelk spoedig bloeijend begon te worden, zoodat men in 1714 het fort Marlborough aldaar aanleide, hetwelk echter in 1719, bij eenen opstand der inwoners, bijna verlaten zou zijn. Nogtans werden de zaken spoedig hersteld; Bencoolen nam door den gewigtigen peperhandel al meer en meer toe, in 1752 werden de faktorijen *Natal* en *Tapanulij* op het Noordelijk gedeelte der Westkust, nabij de bezittingen der Nederlanders, aangelegd, hetwelk al weder eene nieuwe bron van twisten werd. Fort Marlborough werd nu van zoo veel belang gekeurd, dat het, na den Parijschen Vrede van 1763, onafhankelijk van Madras en tot een afzonderlijk Presidentschap verklaard werd. In 1781 vertrok van daar een smaldeel, hetwelk Padang en alle overige Hollandsche faktorijen op het eiland bemagtigde. In zee waren de Engelschen ons ook op dit eiland reeds boven het hoofd gewassen!

De voornaamste bloei van Bencoolen dagteekent zich echter eerst sedert weinige jaren, na den tijd, dat de gezworene vijand der Hollanders, de ex-gouverneur van Java, sir *Stamford Raffles*, president van Bencoolen geworden was. Om zoo veel mogelijk het verlies van Java en de Molukken voor zijn moederland te herstellen, deed hij uit die specerij-eilanden eene menigte boomen naar Bencoolen overplanten, en deze plantaadjen nam zoo ongemeen wel op, dat in 1821 aldaar meer dan *honderd duizend* notenmuskaatboomen en bij de *dertig duizend* kruidnagelboomen in de beste bloei stonden. De jaarlijksche opbrengst was *vijftien duizend* pond foelie, *negen-en-vijftig duizend acht honderd twee-en-dertig* pond noten en *zestien duizend vijf honderd zes-en-negentig* pond kruidnagelen; en wanneer de jonge boomen droegen, zou de opbrengst bij de 100,000 pond noten, 25,000 pond foelie en 30,000 pond kruidnagelen zijn, zoo dat Grootbrittannie geheel onafhankelijk ware geweest van de Molukken, wat de noten en foelie, doch niet volkomen wat de kruidnagelen betreft. (†) Zoodanig was de aanwas en het belang der Britsche bezittingen op dit eiland. Vergelijken wij hierbij thans onze oude Nederlandsche handelsposten.

De hoofdpost der Nederlanden was langen tijd Padang, genoegzaam op het midden der Westkust, 1 gr. 5 min. Zuiderbreedte, van waar men in 1666 de Atsjiners verjaagd had, en een hoofdkantoor had gesticht. De reede is zeer veilig. Er is overvloed van goud, peper en levensmiddelen, en de inwoners zijn zeer buigzaam en geschikt. Priaman, iets noordelijker, was, zoo als wij gezien hebben, een twistappel tusschen de Nederlanders en Engelschen. Eindelijk echter gelukte het de eersten, zich hier te vestigen. Er is eene belangrijke zouthandel, ook werd er veel goud gebragt uit de binnenlandsche gebergten. Voorheen waren er ook, meer Noordelijk, nog de kantoren van Aijerbangies en Baros. Het eerstgenoemde bezat goud en peper, ook was er veel kaneel, (doch deze mogt niet ingezameld worden, om Ceijlon niet te benadeelen). In laatstgemelde hebben de onzen weleer deerlijk voor eenen staatkundigen zoo wel als zedelijken misslag geboet, zij hadden in 1693 een contract met den Koning van Baros, ter uitsluitende levering van onderscheidene stapelwaren gesloten. Doch de Nederlandsche bewindvoerders, waarschijnlijk om nog meer voordeels wille, sloten afzonderlijke overeenkomsten met de regenten of stadhouders der onderscheidene landschappen, en verklaarden daardoor met der daad derzelver onafhankelijkheid van den Koning. Zoodra de Britten dit merkten, maakten zij daarvan gebruik, en sloten contracten met die thans onafhankelijke opperhoofden. De Hollanders konden daar niet veel tegen inbrengen, want zij hadden immers zelve hunne onafhankelijkheid erkend.

Allengs kromp hunne magt door de mededinging der Engelschen, en eigene baatzucht der Compagnie's dienaren merkelijk in. Zoo werd, volgens *Eschelskroni* (die acht jaren als resident onzer O. I. Maatschappij, op Sumatra vertoefde) het bloeijend kantoor Aijerbangies verlaten, omdat de heeren te Padang op dien bloei jaloers waren, en liever alles naar zich toe trokken. Baros kon niet behouden blijven, omdat het geheel door de Engelsche posten als omsingeld was. Nogtans hadden de Hollanders nog altijd Padang, met het oppergezag over het inlandsche Rijk Indrapoera, en op de Zuidoostkust Palembang, hetwelk door de jongste gebeurtenissen aldaar genoegzaam bekend, en opzettelijk beschreven is. De rijke tinmijnen van Banca en Billiton zijn sedert in eigendom aan Nederland afgestaan, en daardoor, de verkregene souvereiniteit over Palembang bevestigd geworden.

Door het geslotene verdrag werd die onophoudelijke bron van twisten aan de West- zoo wel als Oostkust voor altijd gestopt. Padang, hetwelk *Raffles* in het eerst niet teruggeven wilde, wordt met Bencoolen vereenigd; al de Engelsche bezittingen, ook ten Noorden der linie, met al derzelver invloed op de binnenlandsche vorsten, zelfs op Neêrlands oudsten Bondgenoot in Indie, den sultan van Atsjin, wordt hersteld en een der schoonste en grootste eilanden in de wereld komt gedeeltelijk onder het onmiddelijk bestuur, gedeeltelijk onder het oppertoezigt, en geheel onder den invloed van ons Koningrijk, hetwelk daardoor eene tweede parel aan zijne kroon ziet gehecht. In een volgend artikel zullen wij de inlandsche Koningrijken en de voornaamste voortbrengselen van Sumatra nader beschouwen. (*Het Vervolg hierna.*)

Stoom-Boekdrukkerij.

Voor eenige dagen heeft het dagblad *the Times*, hetwelk te London uitkomt, bekend gemaakt, dat het den 29 der vorige maand tien jaren geleden is, dat hetzelve door middel van een stoomwerktuig wordt gedrukt. De eer der uitvinding en volmaking komt toe aan den heer *Kænig*, een Duitscher, die thans naar zijn geboorteland is teruggekeerd. In het begin, konden met het werktuig niet meer dan 1100 stuks van het dagblad in een uur gedrukt worden; maar ten gevolge der aangebragte verbeteringen, door den heer *Kænig* ontworpen en aan de hand gegeven, worden er thans met groot gemak 2000 in een uur afgedrukt.

Aankomst en vertrek van Schepen.

Den 9 December arriveerde te Vlissingen: kapit. *C. L. Doornbos*, met het kofschip *de Jufvrouw Mees*, komende van Liverpool, hebbende, gedurende zijne reis, alle dagen stormachtig weder gehad. Den 11den te Rotterdam: kapit. *A. G. Jonkhoff*, met het kofschip *de Vrouw Jantje*, komende van London, geladen met stukgoederen.

Indien de giften, van alle zijden voor de weduwen en weezen van de op den 14 October jl. zoo roemrijk omgekomen bewoners van *Huisduinen* te zamen gevloeid, dadelijk of binnen een korten tijd aan dezelve werden uitgereikt, zouden deze diep armoedige lieden zich op eens en voor een tijd in een' betrekkelijken staat van weelde geplaatst zien, welke daarna des te dieper hen hunne armoede en hun ongeluk zoude doen gevoelen.

Het Zeemans-Collegie, onder den naam van *Zeemans Hoop*, te Amsterdam, heeft derhalve een ontwerp gevormd om een fonds daar te stellen, toereikend om voor een bepaald getal jaren, waarin zoo wel kapitaal als renten zouden worden besteed, voor het onderhoud dier weduwen te zorgen en de weezen op te leiden tot nuttige kostwinningen, doch de bij dat collegie ingezamelde penningen, hoe mildelijk ook gegeven, zijn nog tot dat doel op verre na niet toereikend.

Het Hoofdbestuur der Maatschappij *Tot Nut van 't Algemeen* heeft daarom, en ten gevolge daartoe strekkende voorstellen van de departementen *Dordrecht* en *Winschoten*, bij rondgaande brieven, de Departementen dier Maatschappij uitgenoodigd om bijdragen tot dat fonds te verzamelen, en *het is dien ten gevolge, dat het Departement Groningen niet slechts deszelfs Leden, maar alle inwoners van Groningen, welke iets, hoe weinig ook, zouden willen bijdragen om dat fonds te vormen, uitnoodigt om hunne giften te storten in eene der gesloten bussen, daartoe, gedurende 14 dagen, te rekenen van heden, voorhanden zullende zijn ten huize van*

(*) *Eenigen houden* [*met weinig grond*] *hetzelve voor* Salomons *Ophir.*

(†) Quarterly Review, *Febr. p.* 133, 134.

Penningmeester des Departements, Mr. *R. de Marees van Swinderen*, Rz., *in de Stoelmaijer-straat, en in het Concerthuis.* Het daarin bevondene zal, met het al dus verzamelde, ten bedoelden einde worden overgemaakt.

Het Departement gelooft niet noodig te hebben vele woorden tot aandrang van de uitnoodiging hierbij te voegen. Ook Groningen telt in hare muren zoo velen, die meer of min in aanraking zijn met en belang hebben bij de zeevaart, dat het geen Groninger onverschillig zijn kan, of er langs de Nederlandsche kusten nog dappere mannen gevonden worden, gereed om aan gevaren het hoofd te bieden, ten einde den ongelukkigen zeeman hulp toe te brengen, en dat dus een Groninger zich zal onthouden om het zijne bij te dragen, ter verzachting van het lot der nagelatene betrekkingen van hen, die hun leven op deze wijze met dat oogmerk opofferden. Deze edele mannen zelve mogten hun loon op aarde niet ontvangen, maar men kan en moet hunne daad eeren en loonen door hunne vrouwen en kinderen te ondersteunen. En dan zullen zij, die in het vervolg in een gelijk geval hun leven mogten willen wagen, zich, door de gedachte, dat zij vrouw en kroost hulpeloos achterlaten, niet laten weerhouden, maar de zeeman zal, in tijd van nood, op onze kusten altijd mannen vinden, gereed om ter zijner hulp stormen en gevaar te tarten, daar zij weten dat Nederland hunne weduwen en weezen niet verlaat.

Groningen den 13 December 1824. — *Namens het Departement:* H. DE RANITZ, *Secret. van Bestuur.*

** TOONEEL-BERIGT.

DIRECTEUREN DER TOONEELLIEFHEBBERIJ, onder de Zinspreuk: *De kunst verwint*, berigten hunne Inteekenaren en verder Publiek, dat er op Zaturdag den 18 December 1824, zal gegeven worden EDUARD IN SCHOTLAND, of DE NACHT EENS VLUGTELINGS, Historisch Tooneelspel, in drie bedrijven, naar het Fransch van ALEXANDER DUVAL, en het Hoogduitsch van A. VON KOTZEBUE. Gevolgd van: DE MINNAAR VAN ZICH ZELVEN, vrolijk Blijspel, met Zang, in een bedrijf. Precies te 6 uren op het Tooneel.

** De HOOFDDIRECTEUREN VAN HET INSTITUUT VOOR DOOFSTOMMEN, te *GRONINGEN*, noodigen bij dezen uit de CONTRIBUERENDE LEDEN VAN HET HOOFDDEPARTEMENT, om op Maandag den 20 December 1824, des namiddags te drie uren, te compareren in het *Schoolgebouw* van het *Instituut*, ten einde als dan, in eene buitengewone Vergadering, waar toe alle overige LEDEN VAN HET INSTITUUT mede *Toegang* en *Stem* hebben, te raadplegen over het *Arresteren eener* VERNIEUWDE WET *voor het Instituut*, waar van het *Concept*, met eene *Voordragt* der *Hoofddirectie*, daar toe betrekkelijk, inmiddels, van heden af aan, voor de Leden, ter lezing zal liggen in het *Kosthuis* van gemeld Instituut.

Groningen den 29 November 1824. — *Namens de Hoofddirecteuren voornd.:* W. J. MEURS WICHERS, *Secretaris.*

GEBOORTE-, HUWELIJKS- EN STERFBERIGTEN.

** Heden werd van eenen welgeschapenen ZOON verlost R. R. D. DE JONGE.
Uelsen, in het Graafschap *Bentheim*, den 6 December 1824. — P. DAMSTÉ.

** Mijne lieve Echtgenoote H. S. LUINGE verloste heden van eenen ZOON.
Garnwerd den 9 December 1824. — E. MULDER, Jz.

** Mijne geliefde Echtgenoote J. P. NIPPERUS beviel heden morgen van eenen welgeschapenen ZOON.
N. Pekel-A den 10 December 1824. — K. W. BROUWER.

** Mijne hartelijk geliefde Echtgenoote, Vrouwe LOUISE EGBERTINE BUMA, eerst Weduwe van wijlen *Mr.* A. W. HOETH, overleed dezen morgen, in den jeugdigen leeftijd van 29 jaren en 8 maanden, na een lijden van ruim 2 jaren en een overigens allergelukkigst huwelijk van ruim 3 jaren, mij nalatende één Kind, zijnde 2 jaren en 4 maanden oud.
Arnhem den 5 December 1824. — A. F. BOURICIUS.

** Heden overleed, na eene korte ongesteldheid van negen dagen, in den ouderdom van zes-en-zestig jaren en bijna negen maanden, onzen waardigen Vader REINDERT LAMMERS, in leven *Ouderling dezer Gereformeerde Gemeente.* Zij, die den overledenen van nabij gekend hebben, zullen met ons deel nemen in onze droefheid.
Delfzijl den 10 December 1824. — W. REINING. Mede uit naam van mijn Broeder.

** Het behaagde God, heden namiddag, door den onverbiddelijken dood, van mijne zijde weg te nemen, mijne dierbare Echtgenoote GRIETJE SEEMEKINK; zij stierf, na eene langdurige sukkeling, in den ouderdom van ruim 53 jaren en na eene genoegelijke echtverbintenis van ruim 22 jaren. Ik betreur in haar eene brave Vrouw en mijne vier Kinderen eene zorgdragende en teederhartige Moeder. Geve hier van door dezen kennis aan vrienden en bekenden.
Groningen den 12 December 1824. — J. F. ARTEL, *Glazemaker* en *Verwer*, in de Nieuwe Ebbinge-straat.

** Die genen, welke nog achterstallige HUREN en RENTEN verschuldigd zijn, aan de Nalatenschappen van wijlen IPE en JANKE ANNES HOOITES, gewoond hebbende en overleden te *Hoogezand*, worden ten ernstigsten aangemaand, dezelve te komen voldoen, vóór den 19 Januarij 1825, en wel des *Dingsdags*, van des morgens 9 tot 12 uren, ten Kantore van den ondergeteekenden, *Griffier bij het Vredegeregt* te *Hoogezand*, als daartoe behoorlijk gequalificeerd; zullende, na dien tijd, de nalatigen in Regten worden vervolgd.
J. VEENHOVEN, Hz.

** Mr. EDO JOHANNES OFFERHAUS, Advokaat en Notaris, te *Groningen*, gedenkt, op HEDEN den 14 December 1824, des avonds te 7 uren, ten huize van den Kastelein J. EEKHOFF, Tz., aan de Groote Markt, te *Groningen*, publiek te Koop te presenteren:

I. Eene BEHUIZINGE, staande ten Westen in de Nieuwe Kijk-in 't Jatsstraat, te *Groningen*, geteekend F 192 en L 83.

II. Eene BEHUIZINGE, staande naast de voorgaande, get. F 193 en L 84.

III. Twee WONINGEN onder een Dak, staande ten Noorden in de Schuitemakers-straat, get. B 86 en 87 en G 190 en 191.

IV. Een-en-twintig HEEMSTEDEN, alle bij elkanderen gelegen op de Uiterdijk, te *Onderdendam*, doende te zamen jaarlijks tot vaste hure *f* 38 — 70.

Zullende de Bewijzen van Eigendom en Veil-Conditien op de gewone plaatsen ter lezing liggen.
E. J. OFFERHAUS, *Advokaat* en *Notaris.*

** Mr. EDO JOHANNES OFFERHAUS, Advokaat en Notaris, te *Groningen*, gedenkt, op Vrijdag den 17 December 1824, des avonds te zeven uren, bij den Kastelein B. W. WILKENS, in het Logement *Schiermonnik-oog*, bij de Draaibrug, te *Groningen*, te Koop te presenteren:

I. Eene BEHUIZINGE, zijnde een neringrijk LOGEMENT, genaamd *SCHIERMONNIK-OOG*, staande ten Westen aan het Diep, bij de Draaibrug, geteekend lett. T, no. 238, door B. W. WILKENS in hure bewoond.

II. Een WONING, staande op de Drift, naar de Ebbinge-poorten Molen, geteekend lett. N, no. 85.

Om het eerste porceel op den 1 Mei, en het tweede porceel op den 2 Januarij, beide des jaars 1825, te aanvaarden.

Zullende de Bewijzen van Eigendom en Veil-Conditien op de gewone plaats ter lezing liggen.
E. J. OFFERHAUS, *Advokaat* en *Notaris.*

** Mr. G. J. KEISER, openbaar Notaris, ter residentie van *Groningen*, is voornemens, op Woensdag den 15 December 1824, des avonds te 7 uren, ten huize van den Logementhouder L. VAN DER MOLEN, aan de Groote Markt, te *Groningen*, publiek, op Strijkgelds-Conditien, te Koop te presenteren:

I. Het KERKGEBOUW van de *Zwitsersche Doopsgezinde Gemeente*, met de daarbij behoorende BEHUIZINGE en BLEEKVELD, staande en gelegen te *Groningen*, in de Pelster-straat, Westzijde, geteekend de Behuizinge letter V, no. 188, en het Kerkgebouw letter F, no. 65. *Hier over kan de halfscheid van het Koopschat, naar 5 ten honderd, blijven uitstaan.*

II. Een LINNENBLEEK en WONING, staande en gelegen te *Groningen*, in de Musschen-gang, op vrij eigen grond, geteekend letter N, no. 108.

III. De EIGENDOM van een Heerd *Behuisd Land*, te *Lutjegast*, groot ongeveer 6½ Bunder, met het HEEM, waarop de Behuizinge staat, wordende door de Weduwe van J. E. DOPSEMA in Vaste Beklemminge gebruikt, des jaarlijks voor *f* 22 — 00, verschijnende op Midwinter.

Om het 1ste porceel te aanvaarden op den 1 Februarij of Mei 1825, ter keuze van den Kooper, en het 2de porceel op den 1 Mei 1825.

** Mr. HERMAN TRIP, openbaar Notaris, residerende te *Groningen*, is voornemens, op Woensdag den 22 December 1824, des avonds te 7 uren, ten huize van den Logementhouder L. VAN DER MOLEN, aan de Groote Markt, te *Groningen*, publiek te Verkoopen:

I. Eene groote HEEREN BEHUIZINGE, gemerkt lett. V, no. 74, met een TUIN er achter, staande en gelegen op eigen grond, aan de Oostzijde van Martini Kerkhof, te *Groningen*, wordende door den Heer *Mr.* H. J. ARNTZENIUS bewoond.

II. Eene BEHUIZINGE, naast de evengemelde staande, lett. V, no. 74 A, wordende door H. WESTERBORG in hure bewoond; en,

III. Eene HEEREN BEHUIZINGE, staande in het wijde van de Sint Jansstraat, te *Groningen*, gemerkt lett. C, no. 80, met eene OPENE PLAATS en TUIN er achter, wordende door den Heer C. TERPSTRA bewoond.

IV. Eene groote TUIN, achter het porceel no. 3 gelegen, volgens afbaking; met een KAMER, letter M, no. 174.

V. Een STALLING, letter C, no. 79, ten Oosten aan no. 3.

En,

VI. Eene BEHUIZINGE, letter C, no. 78, zijnde eene neringrijke *KRUIDENIERSWINKEL*, naast het porceel no. 5, wordende door den Koopman J. BIERLING bewoond.

Om op den 1 Mei 1825 te aanvaarden.

De Conditien dezer Verkoop zullen, drie dagen bevorens, ten huize van Verkoop, ter lezing liggen.
Mr. H. TRIP, *Notaris* en *Procureur.*

** In de maand Januarij aanstaande, tijd en plaats nader te bepalen, zal, ten overstaan van den ondergeteekenden NOTARIS, publiek worden Verkocht:

Eene groote KOOPMANS BEHUIZINGE, zijnde een *BEDDEWINKEL*, staande te *Groningen*, aan Der A Kerkhof, Noordzijde, wordende door den Koopman A. DE MUINCK in eigendom bewoond; waar over *f* 4 à 5000 — 00, tegen eene billijke Interest, kan blijven staan. Om op den 1 Mei 1825 te aanvaarden.

Zullende inmiddels de WINKEL worden UITVERKOCHT.
Mr. H. TRIP, *Notaris* en *Procureur.*

** IN NAAM DES *KONINGS.*

VERKOOPING ter Rolle van Geregtelijke Uitwinningen, bij de Regtbank van Eersten Aanleg, zitting houdende te *Groningen:*

Van eene BOERENPLAATS, bestaande in eene BEHUIZINGE, geteekend no. 78, en de VASTE en ONOPZEGBARE BEKLEMMINGE van omstreeks drie-en-twintig Bunders, zoo *Bouw-*, *Weide-* als *Hooilanden*, staande en gelegen te *Lutjegast*, Gemeente *Grootegast*, Arrondissement en Provincie *Groningen;* bewoond en gebruikt door, en gearresteerd, ten laste van JURJEN ALLES RODA, Landbouwer, en MAIJKE WIJBES VAN DER MOLEN, Echtelieden, aldaar gedomicilieerd:

Ten verzoeke van JACOB SIJMES HEEMSTRA, Landbouwer, wonende op *den Ham*, Gemeente *Aduard*, en REINJE SIJMENS HEEMSTRA, Landbouwer, wonende op *het Dorp*, onder *Doesum;* voor wien als Procureur occupeert Mr. HERMAN TRIP, wonende te *Groningen*.

Bij Proces-Verbaal van den twintigsten November achttien-honderd vier-en-twintig, waar van dien zelfden dag Afschriften zijn ter hand gesteld aan den Heer P. DRIESSEN, Griffier van den Vrederegter van het Kanton *de Leek*, en aan den Heer J. HAVINGA, Schout van de Gemeente *Grootegast*, en hetwelk is geregistreerd den twee-en-twintigsten November daaraanvolgende en overgeschreven op het Bureau van Hijpotheken te *Groningen*, den zes-en-twintigsten, en ter Griffie van de Regtbank van Eersten Aanleg aldaar den negen-en-twintigsten van diezelfde maand.

De eerste afkondiging der Memorie van Lasten zal plaats hebben op Vrijdag den een-en-twintigsten Januarij achttien-honderd vijf-en-twintig, des voordemiddags te 9 uren, ter Rolle van Geregtelijke Uitwinningen, bij de Regtbank van Eersten Aanleg, zitting houdende te *Groningen.*
Dr. TRIP, *Procureur.*

** IN NAAM DES *KONINGS.*

VERKOOPING ter Rolle van Geregtelijke Uitwinningen, bij de Regtbank van Eersten Aanleg, zitting houdende te *Groningen:*

Van een BUITENWEZEN, genaamd *LA SOLITUDE*, staande en gelegen buiten de Ooster-poort, aan de Ooster-weg, te *Groningen*, geteekend letter Q, no. 114, eerste Kanton, Gemeente, Kwartier en Provincie *Groningen;* wordende de Behuizinge, het Zomerhuis, Slingerboschje en de Tuinen thans door den gepensioneerden Kapitein C. JANSSEN in hure bewoond en gebruikt.

Gearresteerd, als onroerend Goed, ten laste van JAN FREDRIK JANSSEN, wonende aan de Oosterweg, buiten de Ooster-poort, te *Groningen*, eerste Kanton, Gemeente, Kwartier en Provincie *Groningen.*

Ter requisitie van den Heer Mr. WILLEM JAN QUINTUS, Advocaat en Notaris, wonende te *Groningen*, domicilie stellende ten huize van Mr. A. REIGER, Procureur bij de Regtbank van Eersten Aanleg, zitting houdende te *Groningen* en aldaar woonachtig, aan de Groote Markt, letter A, no. 13, die in dezen voor den Eischer als Procureur ageert.

Bij Procesverbaal, gedagteekend den zeventienden Augustus 1800 vier-en-twintig, behoorlijk geregistreerd en geheel overgeschreven op het Bureau van Hijpotheken te *Groningen*, den negentienden Augustus 1800 vier-en-twintig, en ter Griffie van bovengemelde Regtbank, den twintigsten Augustus daaraanvolgende; waarvan Kopie is gelaten aan den Heer Mr. S. T. EMMEN, Griffier bij het Vredegeregt van het eerste Kanton *Groningen*, en aan Jonkheer J. F. VAN IDDEKINGE, Burgemeester der Stad *Groningen.*

De eerste afkondiging van de Memorie van Lasten heeft plaats gehad op Vrijdag den twee-en-twintigsten October 1800 vier-en-twintig, des morgens te negen uren, ter Rolle van Geregtelijke Uitwinningen, bij de Regtbank van Eersten Aanleg, zitting houdende te *Groningen.*

De voorloopige Toeschatting heeft plaats gehad op Vrijdag den derden December 1800 vier-en-twintig.

Bovengemeld Buitenwezen is op prijs gesteld voor eene som van honderd guldens.

De finale Toeschatting zal plaats hebben op Vrijdag den vierden Februarij 1800 vijf-en-twintig.

De provisionele Toeschatting is geschied voor eene som van honderd guldens.
Mr. A. REIGER, *Procureur.*

** Op HEDEN den 14 December 1824, voordemiddags te 11 uren, zal, door de ASSOSIATIE van *NOTARISSEN*, te *Groningen*, voor het Pakhuis *SCHIEDAM*, aan het Zuiderdiep, tusschen de Ooster- en Gelkinge-straten, te *Groningen*, publiek aan de meestbiedenden worden Verkocht: plus minus 20,000 versche RAAPKOEKEN, bij Kavelingen van 500 stuks.

** Op MORGEN, WOENSDAG den 15 dezer, voordemiddags te tien uren, zal, door de *firma* VAN LESSEN, ROOS & BOS, in de Herberg *de Groninger Koornbeurs*, bij de Draaiburg, publiek, op Boelgoeds-Conditien, worden Verkocht: een partij beste jonge VETTE GEMESTE VARKENS.

** Aanstaande DONDERDAG, den 16 dezer, voordemiddags te elf uren, zal, door de *firma* VAN LESSEN, ROOS & BOS, aan het Turf-Cingel, uit de Schepen van GEERT ROSEBOOM, publiek, op Boelgoeds-Conditien, worden Verkocht: een partij beste zware DRENSCHE BAGGELER TURF.

** Mr. R. DE SITTER, openbaar Notaris, te *Winschoten* residerende, gedenkt, ten overstaan van den Heer VREDEREGTER in het Kanton *Winschoten*, ten verzoeke van de ERVEN van wijlen HARM HINDRIKS NOORDHOF en Vrouw, publiek aan den meestbiedenden te Verkoopen:

I. Eene BEHUIZINGE, no. 184, met SCHUUR en TUIN, Westwaarts in de *Oude Beerta* gelegen, zeer geschikt tot velerlei Affaires; om te aanvaarden bij den Toeslag.

II. De EIGENDOM van ongeveer 1 Bunder *Lands*, gelegen te *Nieuw-Scheemda*, in de Heerd van EPPE HARMS VAN CINGEL, tot hure doende *f* 12 — 00.

Deze Verkoop zal plaats hebben op Donderdag den 16 dezer, des namiddags te 4 uren, ten huize van M. A. BUISKOOL, te *Oude Beerta*, alwaar de Conditien in tijds ter lezing zullen liggen.

** Mr. M. VAN DER TUUK, Notaris te *Veendam*, zal, op Donderdag den 16 December 1824, des avonds te 6 uren, ten huize van E. D. EVERTS, te *Veendam*, publiek Veilen en Verkoopen, de onderstaande ONROERENDE GOEDEREN:

I. Eene aanzienlijke KOOPMANS BEHUIZINGE en SCHUUR, waarin se-

dert jaren, met goed succes, de *Kruideniers-Affaire* is en wordt gedreven, groote TUIN en de daarbij behoorende om en nevens dezelve gelegene 4 Bunders kostelijk GROENLAND.

II. Eene vrij aanzienlijke BEHUIZINGE en SCHUUR, tot allerhande Affaires geschikt, benevens TUIN.

Beide naast elkanderen staande en gelegen even boven de Kerklaan, aan het Oosterdiep, te *Veendam*.

III. Drie MANNEN en drie VROUWEN ZITPLAATSEN, in de Gestoelten aan de Noordkant voor in de Kerk der Hervormden, te *Veendam*, voort achter die van de Ouderlingen en Diakenen.

IV. Onderscheidene GRONDPACHTEN, van verschillende grootte, alles behalven de helft in voorzeide Zitplaatsen, nagelaten door Mejufvrouw FENNA SCHEPPERS, Weduwe RUDOLF KOCH.

Veendam M. VAN DER TUUK,
den 6 December 1824. *Notaris.*

*** Mr. M. VAN DER TUUK, Notaris te *Veendam*, zal, uit kracht van een Vonnis van de Regtbank van Eersten Aanleg, zitting houdende te *Winschoten*, dd. 15 September 1824, behoorlijk geregistreerd, namens zijnen PRINCIPAAL, op Zaturdag den 18 December eerstkomende, des avonds te 6 uren, ten huize van E. VAN LINGE, te *Veendam*, publiek Veilen en Verkoopen:

Eene BEHUIZINGE en TUIN, benevens een SCHEEPSTIMMERWERF met ANNEXEN, staande en gelegen aan het Westerdiep, te *Veendam*, door TJAPKE JANS PIK wordende bewoond en gebruikt.

Veendam M. VAN DER TUUK,
den 6 December 1824. *Notaris.*

*** Mr. M. VAN DER TUUK, Notaris te *Veendam*, zal, namens zijnen PRINCIPAAL, op Dingsdag den 21 December 1824, des avonds te 6 uren, ten huize van B. B. NIPPERUS, aan de Middelweg te *Veendam*, publiek Veilen en Verkoopen:

Eene aanzienlijke BEHUIZINGE, waarin sedert jaren met goed succes is en wordt gedreven de *KRUIDENIERS-* en *BAKKERS-AFFAIRE*, TUIN en om de 1 Bunder en 50 Roeden LAND, alles staande en gelegen nabij het Benedenste Vallaat te *Veendam*, en in der tijd door SIMON BOUWES BAKKER gepossideerd.

Veendam M. VAN DER TUUK,
den 13 December 1824. *Notaris.*

*** Mr. M. VAN DER TUUK, Notaris te *Veendam*, zal, ten verzoeke van de respective Erfgenamen van wijlen T. A. E. TONKES, op *de Meeden* overleden, ten overstaan van den Heer VREDEREGTER van het Kanton *Veendam*, ten huize van den Kastelein HARBERT TONNIS ZUIDEMA, op de *Meeden*, op Donderdag den 13 Januarij 1825, des avonds te 6 uren, publiek Veilen en Verkoopen:

I. De EIGENDOM van eene *Boerenplaats*, te *Nieuwolda*, onder Beklemminge in gebruik bij de Kinderen van wijlen WAALKE JANS WAALKENS, en Vrouw AAFIEN WUBBES, voor eene jaarlijksche hure van *f* 402 — 00.

II. IDEM van eene *Dito*, op *de Meeden*, onder Beklemminge in gebruik bij JAN HARMS VAN DELDEN en Vrouw, voor eene jaarlijksche hure van *f* 149 — 00.

III. IDEM van eene *Dito*, te *Westerlee*, onder Beklemminge in gebruik bij de Kinderen van EPKO HARMS FOKKENS, voor eene jaarlijksche hure van *f* 150 — 00.

IV. IDEM van een Stuk *Land*, onder het Schatregister van *de Eexta*, bij dezelfden onder Beklemminge in gebruik, voor eene jaarlijksche hure van *f* 50 — 00; en,

V. IDEM van een Stuk *Land*, mede aldaar gelegen, bij dezelfden onder Beklemminge in gebruik, voor eene jaarlijksche hure van *f* 28 — 00.

Zullende de Conditien van Verkoop en de Bewijzen van Eigendom 3 dagen bevorens, ten Kantore van voornoemden Notaris, ter lezing liggen.

Veendam M. VAN DER TUUK,
den 14 December 1824. *Notaris.*

*** Mr. U. E. STHEEMAN, Notaris te *Scheemda*, is voornemens, ter instantie van zijne PRINCIPALEN, publiek te Verkoopen:

I. De EIGENDOM van $6\frac{1}{2}$ Bunder *Land*, gelegen te *Nieuwolda*, wordende door J. S. ZANDT, onder Vaste Beklemminge gebruikt, des jaars voor *f* 50 — 00.

II. De EIGENDOM van 3 Bunders, bij W. L. VELDMAN, te *Nieuwolda*, onder Vaste Beklemminge gebruikt, des jaars voor *f* 36 — 00.

III. De EIGENDOM van $2\frac{3}{4}$ Bunder, bij den Heer E. J. SMIT, te *Groningen*, onder Beklemminge gebruikt, des jaars voor *f* 33 — 00.

IV. De EIGENDOM van $2\frac{1}{2}$ Bunder *Land*, wordende bij R. A. MULDER, te *Nieuwolda*, onder Beklemminge gebruikt, des jaars voor *f* 30 — 00.

V. De EIGENDOM van 2 Bunders, wordende bij H. G. KAMPHUIS, te *Nieuwolda*, onder Beklemminge gebruikt, des jaars voor *f* 24 — 00.

VI. De EIGENDOM van 2 Bunders, wordende bij H. H. REININK, te *Nieuwolda*, onder Beklemminge gebruikt, des jaars voor *f* 24 — 00.

VII. De EIGENDOM van 1 Bunder, wordende bij G. T. KRAMER, te *Nieuwolda*, onder Beklemminge gebruikt, des jaars voor *f* 12 — 00.

Deze Verkoopinge zal zijn op Maandag den 20 December 1824, des avonds te 4 uren, ten huize van den Kastelein E. IJ. STUURWOLD, te *Scheemda*, alwaar de Conditien in tijds ter lezing liggen.

U. E. STHEEMAN.

*** Mr. U. E. STHEEMAN, Notaris te *Scheemda*, is voornemens, ter instantie van KLAAS JANS BUIJING, te *Scheemda*, publiek te Verkoopen:

Eene BEHUIZINGE, waarin drie onderscheidene Woningen, zijnde van ouds eene neringrijke *SCHOENMAKERIJ*, met de daarbij behoorende extra groote TUIN, LOOIKUIPEN en KALKDOBBEN, staande en gelegen in de Molenhorn, te *Scheemda*, wordende door den Verkooper en anderen bewoond en gebruikt; kunnende over hetzelve een gedeelte van het Koopschat, tegen behoorlijke interest, blijven beleend.

Deze Verkoop zal zijn op DINGSDAG *den* 21 *December* 1824 (*en* NIET, *zoo als bevorens is aangekondigd, op* Woensdag *den* 22 *December* 1824), des avonds te 4 uren, ten huize van den Kastelein E. IJ. STUURWOLD, te *Scheemda*, alwaar in tijds de Conditien te lezen zijn.

U. E. STHEEMAN.

*** De ERFGENAMEN van wijlen Mejufvrouw T. HESSE, te *Scheemda*, zijn voornemens, op Maandag den 27 December 1824, des namiddags te één uur, publiek bij Uitmijninge te Verkoopen:

70 à 80 Extra zware en lange op Stam staande EIKEN BOOMEN, staande op derzelver Land *Oostert*, in de *Scheemda*.

U. E. STHEEMAN.

*** Ter instantie van de Weduwe B. H. BRONGERS, te *Eexta*, ten overstaan van den Heer VREDEREGTER in het Kanton *Winschoten*, zal, door den ondergeteekenden Notaris, in het begin der maand Januarij 1825, publiek ter Verkoop worden gepresenteert:

I. Haar neringrijk LOGEMENT, genaamd *DE GOUDEN ENGEL*, voorzien van onderscheidene Vertrekken, groote SCHUUR ENZ., gelegen aan het Trekdiep te *Eexta*; alwaar de Trekschuiten aan- en afvaren.

II. Eene groote TUIN, mede te *Eexta* gelagen.

Wijders zal als dan, ter instantie van W. J. NAFJES, te *Termunter-Zijl*, door denzelfden Notaris, publiek ter Verkoop worden gepresenteert:

Een HEK-TJALKSCHIP, genaamd *DE VISSER*, met derzelver TOEBEHOOREN, liggende ter bezigtiging in het Zijldiep, te *Termunter-Zijl*.

U. E. STHEEMAN.

*** De Notaris E. FOCKEMA, te *Dockum*, zal, na bekomen consent van de REGTBANK van EERSTEN AANLEG, te *Leeuwarden*, op Vrijdag den 24 December 1824, des avonds te 6 uren, bij de provisionele Toewijzing, ten overstaan van het VREDEGEREGT van het Kanton *Dockum*, publiek, bij Strijken Verhooggeld en op gemakkelijke termijnen van betaling, in de natemeldene Herberg, presenteren te Verkoopen:

De van ouds bekende en welbeklante HUIZINGE en HERBERG, met STALLING en verdere aanhoorigheden, *DE BENTHEM* genaamd, staande en gelegen op de Diepswal, in wijk B, no. 60, binnen *Dockum*, benevens de daar achter gelegene nieuwe STALLING en WAGENHUIS *cum annexis*, in wijk B, no. 33, toebehoorende aan de minderjarige Kinderen van wijlen WIJBREN KONING en JELTJE HENDRIKS VAN DER WERFF, beide onlangs te *Dockum* overleden. 14 Dagen na den finalen Palmslag, of den 1 Mei 1825, ter keuze van den Kooper, vrij te aanvaarden.

*** De Heer T. W. SIERTSEMA, rustend Predikant in de *Eexta*, is voornemens UIT DE HAND TE VERHUREN, deszelfs BOERENPLAATS, met de daarbij behoorende LANDERIJEN, groot plus minus 48 Bunders, staande gelegen op de *Finsterwolder Polder*, in de binnen Æ, wordende thans nog d[e] den Heer J. J. SCHUIRMAN en Mevrouw bewoond en gebruikt; om de Land rijen dadelijk en de Behuizinge op den 1 Mei 1825 te aanvaarden.

Eexta T. W. SIERTSEMA.
den 13 December 1824.

*** TE HUUR, *voor den tijd van drie jaren:* een aangenaam BUITENVE BLIJF, te *Paterswolde*, met diverse TUINEN, TREKKAST, ENZ. Adres den DRUKKER DEZER.

*** Iemand, genegen zijnde op Mei 1825 VIER-DUIZEND GULDENS beleggen, op een REGT van GERESERVEERD EIGENDOM, kan hieromtr nader onderrigt bekomen bij den DRUKKER DEZER.

*** **NB.** Door het KANTOOR VAN ALGEMEENE ZAAKWAARN MING &c., in de Oude Ebbinge-straat, wordt AANVRA gedaan om BENEDENWONINGEN *IN HUUR*; zoo als zij wederkeerig *VERHUURING* AANBIEDEN: differente BOVEN- en BENEDENWONINGE GESTOFFEERDE en ONGESTOFFEERDE KAMERS en 3 ROJALE BEH ZINGEN, waar onder, die geschikt zijn voor Personen van den eersten sta — Bij het zelve kan gehandeld worden omtrent eene SOLIDE AFFAIRE, deze Provincie gedreven wordende en waartoe een Kapitaal tusschen de *f* 10,0 en *f* 20,000 pl. min. benoodigd is. — Voorts worden *IN KOOP* of *HUUR* g vraagd: TWEE HUIZEN, geschikt tot eenig Bedrijf, waarbij, bij het een een Zijdgang. — En ter *VERKOOP* aangeboden: eene plaisante TUIN en KO PEL; alles om op 1mo Mei 1825, de Tuin op St. Gregori, doch ook Kame om dadelijk te aanvaarden. —— Adres bij VAN DUINEN & Co.

*** Bij W. OKKEN, in de Zwane-straat, zijn te bekomen:

Beste ROODE en WITTE AALBEZIËN-WIJNEN, de flesch voor 40 à 45 cent
Dito PUNSCH-SIROOP, ... — —— —— 1 gl. 40 ——
Dito EAU DE COLOGNE, ... het fleschje —— 30 en 75 ——
Als mede beste BISSCHOP en differente soorten ELIXER.

*** J. POORTMAN, in de Kijk-in 't Jat-straat, en C. POORTMAN, a de Groote Markt, hebben wederom ontvangen: frisch gevangene TEXELSCH KOR- en ordinaire OESTERS, tot vermindering in prijs; als mede KASTAN JES, gebraden en ongebraden; NIEUWE STOKVISCH en LENGE, gemale ook in rolletjes geweekt; NIEUWE CHINA'S-APPELEN, CITROENEN, al les voor eene civiele prijs.

*** Bij OKKE TIETES BOSGRA & ZOON, oud Boomkweekers te *Bergum* in *Vriesland*, zijn te bekomen: alle soorten van VRUCHT- EN ONVRUCHT DRAGENDE BOOMEN; als mede: de meestbekende soorten van HEESTER GEWASSEN; zij zenden dezelve *franko* door *Groningen*. Daar alles bij hu frisch uit de grond geleverd wordt, is hun Plantsoen verre boven dat ge te verkiezen, hetwelk een tijd lang boven de grond en op Markten geveil is geweest. Belooven eene prompte, civile behandeling en spoedige to zending.

*** Bij de *gekwalificeerde Collecteurs*, S. J. VAN COEVORDEN & ZOON aan de Vischmarkt te *Groningen*, zijn, voor de VIJFDE KLASSE der 131ste *KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ*, welke op Maandag den 13 December 1824 zal beginnen te Trekken, te bekomen: LOTEN IN KOOP en voor ALLE KLASSEN, volgens *Prijs-Courant;* als mede IN HUUR, voor de VIJFDE KLASSE, een Heel Lot *f* 20, Half *f* 10, Kwart *f* 5 en een Achtste *f* 2 — 50.

NB. Bij dezelven wordt GENERAAL CONTRA-BOEK gehouden.

*** Bij E. DE BOER, *gekwalificeerd Collecteur*, aan het beplante Ossemarkt te *Groningen*, zijn, voor de VIJFDE KLASSE der 131ste *KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ*, die op Maandag den 13 December 1824 begint te trekken, te bekomen: LOTEN en GEDEELTENS van dien, in KOOP en voor ALLE KLASSEN, volgens *Prijs-Courant;* als mede in HUUR, een Heel Lot 20 gl., Half 10 gl., Kwart 5 gl. en een Achtste 2 gl. 50 ct.

*** Bij H. C. A. THIEME, te *Zutphen*, is van de pers gekomen en alom verzonden: CAMPER, *de Fenicische Vrouwen*, Treurspel, naar EURIPIDES. HANDBOEK *der Engelsche Taal en Letterkunde*, bijeen verzameld uit de beste Schrijvers. TZCHIRNER, *terugkeering van een aantal Roomsch-Katholijken tot de Evangelisch Luthersche Kerk.* GOEDE, *het Bijgeloof ontmaskerd.* WILLMSEN, *mannelijke grootheid van Ziel en Helden dapperheid.* — Herselia's Jeugd, *of verhaal van een in vele gevaren braaf gebleven Meisje.* J. P. L. SNELL, *Zedekunde voor de Jeugd en Verhalen, Kernspreuken en Bijbelteksten*, een prijsgeschenkje voor de lieve Jeugd. I. J. M. VAN MOOCK, *Nouveau Dictionaire Français Hollandais*, 1ste deel, A—Z, benevens eene *Table des Hommes et des Femmes*, *de quelques Pays*, *Villes*, *Nations*, *Rivières*, *Montagnes* et *de Verbes Irregulieres.* Dit Woordenboek, het beste dat, volgens het oordeel van deskundigen, in ons Vaderland ooit verschenen is, prijst zich, door deszelfs volledigheid, goed papier en goedkoopte, van zelve aan. Hetzelve bevat 1390 bladzijden, buiten Titel, Voorrede en Lijst van Inteekening, die zeer aanzienlijk is; is met eene fraaije Kolonel letter, in het grootste en breedste 8vo formaat, gedrukt, zoo dat op elke bladzijde 76 dubbelde regels staan; heeft 56988 hoofdwoorden, welke in alle mogelijke beteekenissen verklaard en met de noodige spreekwijzen voorzien zijn. De inteekening-prijs is, voor dit deel, *f* 10 - 90; buiten inteekening *f* 13 - 00.

*** Bij TEN BRINK en DE VRIES, te *Amsterdam*, is van de pers gekomen en alom verzonden:

I. LAZARUS, voor *troostbehoevende Christenen*, volgens het elfde Hoofddeel van het Evangelie van *Johannes*, naar het Hoogduitsch van G. A. L. HANSTEIN, *Predikant* te *Keulen*, aan de *Spree*, . . . *f* 2 — 20.

II. HOMILIEN over geschiedkundige Gedenkwaardigheden uit het Leven van JESUS, volgens de verhalen der *Evangelisten*, door G. J. BARTELS, *Predikant* te *Schliestedt* en *Warle*; naar het Hoogduitsch, door H. RIETVELD, *Predikant bij de Hervormde Gemeente*, te *Amsterdam*, . . . *f* 2 — 50.

III. UREN, AAN DEN GODSDIENST GEWIJD, uit het Hoogduitsch, door J. M. L. ROLL, *Evangelisch-Luthersch Predikant* te *Amsterdam*, 11de en 12de deel, ... *f* 6 — 00.

IV. GEDICHTEN EN REDEVOERINGEN, van PIETER NIEUWLAND; met eene toepasselijke INLEIDING, van *Mr.* JERONIMO DE VRIES; versierd met het *Portret* van den Dichter, ... *f* 1 — 50.

V. 'S MENSCHEN BEGIN, MIDDEN EN EINDE, door PETRONELLA MOENS en W. H. WARNSINCK; versierd met 26 platen, door J. VAN MEURS en J. A. R. BEST; met gegraveerde titel en vignet, in carton, . *f* 1 — 80

VI. BIBLIOTHEEK VAN OUDE LETTERKUNDE, uitgegeven door *Mr.* JAN TEN BRINK, *Hoogleeraar* te *Groningen*, 2de deel, 1ste stuk, . *f* 1 — 40.

Van het *eerste deel* zijn nog eenige Exemplaren, à *f* 4 — 60, te bekomen.

VII. DE ZEELIEDEN, of zonderlinge Lotgevallen van Kapitein VAN DER ROEST en FREDRIK, een *Romantisch Tafereel*, door den Schrijver van KEUS *en* LEIDING, twee deelen; met gegraveerde titel en vignet, door J. PLUKX en W. V. SENUS, ... *f* 4 — 90.

VIII. DE MEISJESJAREN VAN SOFIA WALTER, de Dochter van eenen Landman te *Gronouw*, een Zedelijk verhaal voor Meisjes, met platen; van ELISABETH SCHMETTERLING. . . . . . *f* 1 — 50.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad *Groningen* hebben de Zetting van het *Brood* en *Boekweiten-Meel* heden bepaald, als volgt:

Het grof Roggen-brood,	van 4 ponden,	*f* 0 — 26 cs.,	per pond,	*f* 0 — $06\frac{1}{2}$ cs.
De grof Weiten-Bol,	— 5 oncen,	- 0 — $09\frac{3}{4}$ —;	— ——	- 0 — $19\frac{1}{2}$ —
— Fransche-bol, . .	— 3 ——	- 0 — $11\frac{1}{2}$ —;	— ——	- 0 — 38 —
— Regel-wegge, . .	— 3 ——	- 0 — $10\frac{1}{4}$ —;	— ——	- 0 — $34\frac{1}{2}$ —
— Holl. of Tarwen-bol,	— 3 ——	- 0 — 10 —;	— ——	- 0 — 33 —
Het Boekweiten-meel,	. . . .		— ——	- 0 — 14 —

Groningen den 13 December 1824.

Burgemeester en Wethouderen: J. F. VAN IDDEKINGE.
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: R. LOHMAN.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN, *op de Beurs te* Amsterdam, *den* 11 *December.*

Werkel.Sch. $2\frac{1}{2}$ pc. $57\frac{1}{4}$ à $57\frac{3}{4}$	Weener Obl. 5 pc. 87 à $87\frac{1}{2}$	Spaans. Coup. *f* à
Rest. uitg. Sch. . $1\frac{1}{16}$ à $1\frac{1}{4}$	Dito, —— 4 — à	Ween.Bank-act. - à
Kansbilletten . *f* $50\frac{1}{4}$ à $50\frac{3}{4}$	Certif.dito, $2\frac{1}{2}$ — 51 à $51\frac{1}{2}$	Aand.*Rots.*100fl.- à
Schldb.Sijnd.$4\frac{1}{2}$ pc. 99 à $99\frac{1}{4}$	Obl. Metal. $2\frac{1}{2}$ — à	Dito, . . 250fl.- à
Domein-Los-	Dito, —— 5 — $90\frac{3}{4}$ à $91\frac{1}{4}$	Nap.Fonds.,5 pc. à
renten $2\frac{1}{2}$ — 86 à $86\frac{3}{4}$	Obl.Sp.1805,$5\frac{1}{2}$ — $37\frac{3}{4}$ à 38	Id.inNapels,5 — $82\frac{1}{4}$ à $82\frac{3}{4}$
Dito Loten, . . . *f* 88 à 89	Dito, 1807, $5\frac{1}{2}$ — $37\frac{3}{4}$ à 38	Fr.Fonds.op
N. Hand. Maats. - 104 à $104\frac{1}{2}$	N.Leen.1820,5 — $20\frac{3}{4}$ à 21	de Resc. 5 — $102\frac{3}{4}$ à $103\frac{1}{4}$
Oblig. Rusl. 5 pc. $102\frac{1}{4}$ à $102\frac{3}{4}$	Id. al.255. Id. 5 — $20\frac{3}{4}$ à 21	Pr.Ob.Lond.5 — à
Russ.Inschr.6 — 50 à $50\frac{1}{2}$	Lot. v. dito, 5 — $20\frac{3}{4}$ à 21	Id. 2e Leen. 5 — à

Te *GRONINGEN*, bij de ERVEN van de Wedw. A. S. HOITSEMA, in de Oude Boteringe-straat. Met *autorisatie*.